

Olsztyn, 25 stycznia 2024 r.

WOPN.611.2.2024.KP

**Szanowny Pan
Andrzej Nowak
Dyrektor Regionalnej Dyrekcji
Lasów Państwowych w Białymstoku**

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, działając na podstawie art. 54 ust. 1, art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.), w odpowiedzi na pismo Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku znak: ZS.6004.15.2021 z 5 stycznia 2024 r., po zapoznaniu się z projektem Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Pisz na lata 2024-2033 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, przedkłada następującą opinię.

1. Wnoszę o doprecyzowanie zapisów zawartych na str. 34 Programu Ochrony Przyrody (dalej POP) w kontekście skutecznej ochrony stwierdzonych roślin i grzybów. Na powyższej stronie stwierdzono m.in., że *„W poniższej tabeli zestawiono gatunki roślin i grzybów (w tym zlichenizowanych) podlegające ochronie, występujące lub mogące występować na gruntach nadleśnictwa. Tylko część stanowisk posiada potwierdzoną lokalizację, natomiast pozostałe według dostępnych danych (wyniki inwentaryzacji, literatura), mogą występować na przedmiotowym obszarze. Stanowiska gatunków chronionych, dla których znamy lokalizację, są zapisane w bazie SILP w bloku „osobliwości przyrodnicze”. Do osobliwości przyrodniczych w bazie taksacyjnej, ze względu na powszechność występowania, nie wprowadzono pospolitych, a częściowo chronionych gatunków budujących warstwę mszystą w borach i borach mieszanych, tj.: gajnik lśniący *Hylocomium splendens*, płonnik pospolity *Polytrichum commune*, rokitnik pospolity *Pleurozium schreberi*, widłoząb kędzierzawy *Dicranum polysetum*, w. miotłowy *D. scoparium*.”*

Powyższy tekst nie wyjaśnia w żaden sposób jaką część lokalizacji stanowisk potwierdzono, a jaką odrzucono i z jakich powodów tego dokonano. Poza tym zdaniem tu. organu, z uwagi na możliwość zniszczenia siedlisk i okazów należy do bazy taksacyjnej dołączyć również gatunki podlegające ochronie częściowej pomimo ich dużego nagromadzenia. Ponadto istnieje rozbieżność dotycząca tab. 5, str. 35 POP pn. *„Chronione gatunki roślin i grzybów potencjalnie występujące na obszarze Nadleśnictwa Pisz”*. Na stronie 34 POP mowa jest w pierwszej kolejności, że ww. tabeli znajdują się gatunki występujące lub mogące występować. Sama nazwa tabeli dotyczy jednak wyłącznie gatunków potencjalnie występujących. Nie można zatem

wywnioskować, które z wymienionych w tabeli gatunków stwierdzono rzeczywiście, a które podejrzewa się o występowanie na terenie Nadleśnictwa Pisz.

Na str. 144 POP w rozdziale ochrona gatunkowa roślin wskazano zbyt ogólne zalecenia ochronne np. utrzymanie dostępu światła do dna lasu. Nie wyjaśniono jednak w jaki sposób i gdzie będzie to realizowane. Podobnie stwierdzono m.in., iż należy chronić gatunki przed zniszczeniem podczas prac leśnych czy utrzymywać poziomu uwilgotnienia. Nie wyjaśniono jednak w jaki sposób należy tego dokonać. Analogicznie na str. 148 POP w przypadku muchotłówki małej wskazano zalecenia dotyczące dążenia do wyłączenia z gospodarki leśnej całych płatów drzewostanów (odpowiednio tożsame zapisy na str. 86 Prognozy). Nie podano powierzchni oraz lokalizacji tych drzewostanów. Nie wyjaśniono również pojęcia „dążenia do wyłączenia”.

W lasach gospodarczych niżej Polski wykazano, że liczebność muchotłówki małej rośnie z wiekiem drzewostanu i jest najwyższa w lasach najstarszych (Neubauer et al. 2015b). Podwyższenie wieku rębności w lasach gospodarczych sprzyja występowaniu tego gatunku. Muchotłówka mała unika luk w drzewostanach (Fuller 2000) i preferuje lasy o wysokim zwarcie (Mitrus et al. 2006, Neubauer et al. 2015b), silnie zacienione, co pozwala wnioskować, że prześwietlanie drzewostanów w ramach prowadzonych zabiegów gospodarczych może powodować wycofywanie się gatunku. Pozostawianie jak największej ilości martwych, zamierających lub uszkodzonych drzew, w tym stojących złomów, jest również czynnikiem sprzyjającym występowaniu muchotłówki małej, ponieważ zakłada ona w takich miejscach gniazda (Mitrus, Soćko 2004). Obecność leżących i stojących martwych drzew była pozytywnie skorelowana z obecnością i liczebnością gatunku w Austrii (Wichmann i Frank 2007), na Litwie (Brazaitis 2011), a także w polskiej części Karpat (Wilk 2016). Przetrwanie licznej populacji muchotłówki małej zależy w znacznym stopniu od zachowania sprzyjających siedlisk jest więc bezpośrednio związane z charakterem i intensywnością prowadzonej gospodarki leśnej (G. Neubauer, A. Sikora, Ocena zagęszczenia i liczebności muchotłówki małej *Ficedula parva* w lasach trójmiejskich z wykorzystaniem powtarzalnych nasłuchów z punktów, 2016, str. 182).

2. Wnoszę o ustalenie buforu o promieniu min. 50 m w przypadku stwierdzonych stanowisk granicznika płucinka, o których mowa na str. 76 Prognozy: *„W przypadku Nadleśnictwa Pisz jest to granicznik płucnik (biorąc pod uwagę także gatunki potencjalnie występujące na tym terenie). W przypadku stwierdzenia jego stanowiska również w lasach gospodarczych, należy uwzględnić obowiązujące przepisy o ochronie strefowej. Głównym zagrożeniem dla chronionych gatunków roślin i grzybów jest utrata właściwości siedlisk w wyniku prowadzenia rębni, a także ich mechaniczne uszkodzenie podczas prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna i pielęgnacją lasu.”*
3. Na str. 81 Prognozy zaznaczono, iż *„Niektóre gatunki wymagają wręcz ochrony czynnej przynajmniej do utrzymania liczebności populacji. Nie można jednak wykluczyć, że pojedyncze stanowiska mogą zostać uszkodzone podczas realizacji działań, co jednak nie będzie mieć znaczącego wpływu na stan populacji. Stosując zasadę przezorności należy dążyć do minimalizacji niekorzystnego oddziaływania. Dlatego istotne są termin i warunki ich wykonywania (okres zimowy, pokrywa śnieżna) redukujące potencjalne negatywne skutki. Do minimalizacji niekorzystnego oddziaływania niezbędna jest przede wszystkim wiedza o lokalizacji stanowisk chronionych gatunków roślin i grzybów.”* Powyższe wnioski o braku wpływu na

populację mogą być bezzasadne w przypadku np. wycinki drzew z bardzo rzadkim gatunkiem, który został nielicznie stwierdzony. Usunięcie wówczas nawet pojedynczych drzew ze stanowiskami gatunków chronionych może przyczynić się do znacznego uszczuplenia lub zniszczenia ich siedlisk. Wnoszę o przeprowadzenie bardziej szczegółowej analizy oceny wpływu gospodarki leśnej na chronione gatunki roślin i grzybów.

4. Na str. 86 Prognozy tab. 20 pn. *„Wpływ działań na chronione gatunki zwierząt występujące pospolicie na całym obszarze nadleśnictwa”* w uwagach i wnioskach do planu zaznaczono, że w celu ochrony płazów i gadów należy pozostawiać ekotony. Nie określono jednak ich szerokości oraz nie wyjaśniono czy dotyczy to wszystkich zbiorników i cieków wodnych. Wnoszę o doprecyzowanie zapisów dotyczących ochrony gatunków stwierdzonych na terenie Nadleśnictwa Pisz.

Ponadto na str. 10, 56 i 57 Prognozy zaznaczono, że PUL jest zgodny z ustanowionymi Planami Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Piska i Ostoja Poligon Orzysz. Oznacza to, że gospodarka leśna zostanie dostosowana to wymogów zawartych w działaniach ochronnych przewidzianych dla ww. obszarów.

Po dokonaniu szczegółowej analizy przedłożonego projektu Planu Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Pisz na lata 2024-2033 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko zdaniem tut. organu zaplanowane prace gospodarcze po wprowadzeniu ww. korekt oraz wyjaśnień nie powinny doprowadzić do negatywnego oddziaływania gospodarki leśnej na stwierdzone gatunki ich siedliska oraz przedmioty ochrony obszarów Natura 2000.

Niniejsza opinia opiera się na informacjach zawartych w przedstawionym PUL i jest aktualna na dzień jej wydania. W okresie obowiązywania PUL mogą ulec zmianie uwarunkowania przyrodnicze tego obszaru, jak również przepisy dotyczące ochrony przyrody. Z tego względu każdorazowo należy przestrzegać aktualnie obowiązujących przepisów prawa w tym zakresie i wykorzystywać aktualną wiedzę by dostosować sposób i metody wykonania zapisów PUL.

Na podstawie art. 55 ust. 4 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* zwracam się z prośbą o przekazanie PUL dla Nadleśnictwa Pisz na lata 2024-2033 po zatwierdzeniu wraz z podsumowaniem.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Olsztynie
Agata Moździerz
/podpis elektroniczny/

Otrzymują:

1. Adresat
2. A/a

Do wiadomości:

1. Nadleśnictwo Pisz